PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Pääsiäisenä kuollut herää elämään. Siitä puhuu pappien lisäksi koko luomakunta omalla kielellään. **PIISPA SIMO PEURA SANA PÄÄSIÄISEKSI -PALSTALLA**

28.03.13

Aurinko nousee

Helsingissä kello 5.57
ja laskee kello 18.55
Oulussa kello 5.49
ja laskee kello 18.59
Utsjoella kello 5.34
ja laskee kello 19.02

Päivän sana

28.3. Sitten hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: ”Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.” Luuk. 22:19
29.3. Temppelin väliverho repesi kesketkä kahtia. Ja Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni.” Tämän sanottuaan hän henkäisi viimeisen kerran. Luuk. 23:45–46
30.3. Pilatus vastasi heille: ”Saatte vartioväkeä. Menkää ja järjestäkää haudan vartiointi niin hyvin kuin taidatte.” He lähtivät ja varmistivat haudan sinetöimällä kiven ja asettamalla vartion. Matt. 27:65–66
31.3. He havaitsivat, että kivi oli vieritetty haudan suulta, ja kun he menivät sisälle hautaan, he eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. Luuk. 24:2–3
1.4. Mutta miehet sanoivat heille: ”Miksi etsitte elävää kuolleiden joukosta? Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista.” Luuk. 24:5–6
2.4. Haudalta palattuaan naiset veivät tästä sanan yhdelletoista opetuslapselle ja kaikille muille. Nämä naiset olivat Magdalan Maria, Johanna ja Jaakobin äiti Maria, ja vielä muitakin oli heidän kanssaan. Luuk. 24:9–10

Nimipäiviä

Tänään torstaina: Armas
Huomenna perjantaina: Pitkäperjantai, Jouni, Joni, Joonas, Joona, Joone, Jonni
Ylihuomenna lauantaina: Usko
Sunnuntaina: Pääsiäispäivä, kesäaika alkaa, Irma, Irmeli
Maanantaina: 2. pääsiäispäivä, Peppi, Raita, Pulmu
Tiistaina: Pellervo

Mietelause

Vuodenaikojen lähtö ja paluu, lintujen laulu, äänien häipyminen, aamu ja ilta, kevät ja syksy alati hämmästyttävät minua.

Eeva-Liisa Manner

MERKKIPÄIVIÄ

85-VUOTIAS

Kunnallisneuvos **Armas Kananen** 28.3. Kuopio. Ei vastaanottoa.

50-VUOTIAS

Agrologi, maatalousyrittäjä **Hannele Sjölund** 31.3. Myrskylä.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

SANA PÄÄSIÄISEKSI

Jo tänään paratiisissa

Hiljainen viikko ja pääsiäinen osuvat ajankohtaan, jona talvi vaihtuu kevääksi. Talvi, viima ja pimeys ovat merkki edellisestä – kevät, aurinko ja lämpö pääsiäisestä.

Viime vuosina on tosin tuntunut muulta. Ensin on eletty leuto talvi. Sitten pakkanen on äitynyt kovaksi maaliskuussa. Moni kyselee mielessään, tätäkö ilmastonmuutos tarkoittaa. Sekoaako luontokin?

Viljelijän ja tuottajan näkökulmasta olisi parasta, jos luonto käyttäytyisi ennakoitavalla tavalla. Maa, kasvit ja metsä voivat parhaiten niille luontaisissa olosuhteissa. Ne sen sijaan kärsivät, jos veden ja lämmön määrät kovasti vaihtelevat.

Simo Peura

Otaksun, että myös Jumala on huolissaan luomakunnan tilasta.

Hän ei nimittäin halunnut ohittaa pitkäperjantaita. Se on väistämätön seuraus ihmisen virhevalinnoista. Jumalan hyväksi luomassa maailmassa on jotain vialla.

Ihmisen toiminnan tuloksena kaikkien hyvinvointi on uhanalaista. Yhdessä olemme saaneet aikaan luonnon ja ilmaston muutokset kykenemättä hallitsemaan niitä.

Jotta ihminen ja luomakunta säästyisivät, Luojamme päätti toimia. Isä uhrasi Poikansa. Sen hän teki rakkaudesta luotujaan kohtaan.

Niinpä syytön kuoli syyllisten puolesta. Tämän oivalsi toinen ristin ryöväreistä: ”Meitä rangaistaan tekojemme mukaan, mutta tämä mies ei ole tehnyt mitään pahaa.”

Varsinainen voitto kuolemasta saavutettiin pääsiäisyönä. Sitä ennakoi Jeesuksen vastaus ryövärin pyyntöön, että tämä muistaisi häntä valtakunnassaan. Ja Vapahtaja lupasi. ”Jo tänään olet minun kanssani paratiisissa”, hän vakuutti.

Pääsiäisenä kuollut herää elämään. Siitä puhuu pappien lisäksi koko luomakunta omalla kielellään. Keväällä pimeys väistyy ja valon määrä kasvaa. Jää sulaa ja luonto herää. Ensimmäiset kukat kohoavat roudasta. Maata ryhdytään muokkaamaan.

Jopa syksyllä kylvetty ja lumen alla talvehtinut vilja nousee oraalle.

Joka vuosi keväinen luonto julistaa Kristuksen ylösnousemusta. Kristillisessä perinteessä ylösnoussutta Jeesusta kutsutaankin toiseksi auringoksi.

Voimallaan aurinko saa luonnon kukoistamaan. Samoin toimii Kristus. Hän on tavallista aurinkoa monin verroin vahvempi. Hän kykenee herättämään kuolleen ihmisen uuteen elämään.

Pääsiäisaamuna toinen ristin ryöväri saapui Kristuksen valtakuntaan, uuteen elämään.

Sama toivo on meilläkin.

Itä-Karjalan ikoneissa uskon sanoma välittyy kuvina

Toisen maailmansodan aikana sotatoimialueelta turvaan siirrettyjä ikoneja on esillä Etelä-Karjalan museossa. Toinen kokonaisuus esittelee tullin takavarikoimia ikoneja.

SUOMEN KANSALLISMUSEO

Kristus ristillä, 1700-luku. Suomen kansallismuseon kokoelmat.

Kristuksen laskeutuminen Tuonelaan. Suomen kansallismuseon kokoelmat.

Itä-Karjalassa esineitä kerätä sivät turvaan Äänislinnaan muinaismuistojen valvojat luutnantti, kansatieteilijä Niilo Valonen ja vänrikki, rakennus- ja kirkollisen esineistön tuntija Lars Pettersson.

Pettersson aloitti työnsä Äänisniemen alueelta, jossa kirkkojen ja rukoushuoneiden esineiden kokoaminen oli aiemmin jäänyt kesken. Alueella sijaitsivat Aunuksen piirin puuarkkitehtuurin ja ikonimaalauksen arvokkaimmat muistomerkit.

Erittäin arvokas Novgorodin koulukunnan 13-osainen kenttäikonostaasi 1500-luvulta siirrettiin jo tässä yhteydessä Kansallismuseoon.

Vuonna 1943 Pettersson teki myös ehdotuksen ikonimaalari Ivan Mihejevits Abramovin ateljeen esineistön tallentamisesta johonkin sopivaan valtion museoon.

Kaikissa käymissään kirkoissa ja rukoushuoneissa Pettersson teki pohjakaavamittauksen, valokuvasi, teki muistiinpanot ja lyhyet luonnehdinnat sekä selvitykset ikonien paikoista.

Kirkkoihin liittyvien tietojen lisäksi Pettersson kirjoitti lyhyet yhteenvedot alueen talonpoikaisista säätyläishuonekaluista sekä kiinteistä sisustuksista.

Työ keskeytyi vuonna 1944 ja esineet siirrettiin Äänislinnasta turvallisempiin paikkoihin.

Ilmoituksien mukaan vuonna 1944 Itä-Karjalasta oli Kansallismuseossa yksi ikoni, Turun kaupungin historiallisessa museossa 260 ikonia, Pälkäneellä Närin kartanossa 22 ikonia, Peuran museossa Rautalammilla 247 ja Kuusamossa viisi ikonia.

Välirauhan aikaiseen ikonien palautukseen liittyi luettelo, jossa ei ollut mukana Kansallismuseoon vuonna 1942 siirrettyä 1500-luvun ikonostaasia.

Turun kaupunginhistoriallisesta museosta palautettavien ikonien mitat eivät täsmänneet luettelon tietoihin ja Kuusamossa olleet ikonit olivat todennäköisesti palaneet.

Osa ikoneista jäi tuolloin edelleen Suomeen.

Näyttelysuunnitelmia jo sodan aikana

Jo 1940-luvulla ikoneista oli suunnitteilla näyttely Helsinkiin ja Turkuun.

Maisteri Lars Pettersson suunnitteli ikonikokoelmasta näyttelyä Turun linnaan syksyllä 1944.

Sotatilanteen muututtua kesällä 1944 sotilasviranomaiset kielsivät näyttelyn avaamisen.

Sodan jälkeen ikonit jäivät Turun linnaan, mutta niitä ei luetteloitu museon kokoelmiin.

Ikoneista toteutettiin lopulta näyttely Turun linnassa syksyllä 2005.

Näyttelyn ikonit kunnostettiin Kansallismuseossa **Kaija Steiner-Kiljusen** ohjauksessa.

Nyt esillä olevassa näyttelyssä on muun muassa siunausristejä, matka- ja pienoisikonostaaseja sekä Novgorodin koulukunnan ikoni Kuninkaanportti 1600-luvulta.

Esillä on myös Novgorodin koulukunnan ikoni Ehtoollisen asettaminen 1600-luvulta, kaksiosainen ikoni Jumalanäiti Ennusmerkki (Znamenie) ja Jumalanäidin Kuolonuneennukahtaminen 1700-luvulta, kaksiosainen ikoni ikonostaasista Anofrios Suuri ja Petros Athoslainen ja Solovetskin luostarin perustajat Zosima ja Savvati 1700-luvulta sekä vanhauskoisten ikoni Viimeinen Tuomio 1700-luvulta.

Tullin takavarikoimia

Suomen tulli on takavarikoinut itärajalla maahantuotuja ikoneita. Osa niistä on lahjoitettu Lappeenrannan ortodoksiselle seurakunnalle.

Takavarikoidut ikonit on konservoitu ja otettu käyttöön seurakunnassa.

Nyt osa seurakunnan tullikokoelmasta esitellään Etelä-Karjalan museossa Viimeinen tuomio -näyttelyn rinnalla.

MAIKKI KULMALA

Viimeinen tuomio - ikoneita Itä-Karjalasta ja Lappeenrannan ortodoksisen seurakunnan ikoneita - tullin lahjoittamat takavarikoidut ikonit -näyttelyt Etelä-Karjalan museo, Linnoitus, Lappeenranta 22.9. asti.

> Suomen tulli on takavarikoinut itärajalla maahantuotuja ikoneita. Osa niistä on lahjoitettu Lappeenrannan ortodoksiselle seurakunnalle.

Valamon ikoneita Jyväskylässä

Keski-Suomen museon pääsiäisnäyttely Valamon ikonit esittelee Valamon luostarissa 1700-luvulta 1930-luvun lopulle maalattuja ikoneja, niiden esipiirroksia sekä vanhaa grafiikkaa luostarin kokoelmista.

Valamon luostarin ikonimaalariverstas kuului varhaisvaiheissaan pohjoisen Venäjän merkittävimpiin. Siitä tuli Suomen itsenäistyttyä maamme ikonimaalauksen keskus. Luostarin jouduttua evakkoon talvisodan aikana Valamon vanha ikonimaalausperinne lakkasi.

Vanhimmat 1700-luvulta

Näyttelyn vanhimmat ikonit ovat 1700-luvulle tyypillisiä puulle maalattuja ikoneja. Moni 1800-luvulla ja 1900-luvun alun ikoneista on suurikokoisia ja kankaalle maalattuja.

Ikonien malleina ja luonnoksina pidetyt esipiirrokset ovat nyt ensi kertaa yleisön nähtävillä. Pääosa niistä on lyijykynä- ja tussipiirroksia. Kokonaisuutta täydentävät Valamon luostarin kokoelmiin kuuluvat varhaiset venäläiset ja länsieurooppalaiset kuparipiirrokset.

Museon suuressa taidehallissa on sata teosta. Vain muutama esille ripustetuista teoksista on ollut esillä Uuden Valamon yleisissä tiloissa.

Keski-Suomen museo on tuottanut näyttelyn yhteistyössä piispa **Arsenin** ja Uuden Valamon luostarin kanssa.

MT

Valamon ikonit -näyttely Keski-Suomen museossa Jyväskylässä 14.4. asti.

IKONI

Ortodoksien pyhä kuva

Ortodoksisessa kirkossa käytetty tavallisesti puulle maalattu Kristusta, Jumalansynnyttäjää, tai pyhää ihmistä tai raamatullisia tapahtumia esittävä kuva.
Ikoneita on maalattu temperaväreillä puulle, niitä on maalattu myös kankaalle tai ikoni voi olla painettu kuva.
Ikonin siunaa käyttöön kirkossa pappi. Ikoneita on sekä kirkoissa että kodeissa. Se ei ole taide-esine, kuten esimerkiksi taulu, vaan uskonnon harjoittamiseen käytettävä esine.
Ikonit ovat väreihin puettua teologiaa, ja ne välittävät rukoilijalle tai katsojalleen ortodoksista uskonoppia ja sanomaa samalla tavalla kuin kirjoitettu sanakin.
Ikonia ei palvota. Sitä kunnioitetaan uskon ja Kristuksen pelastustyön todistajina kuten ristiä tai evankeliumia.
Ikonia ei perinteisesti signeerata. Katsotaan, että ikoni on maalattu Jumalan kunniaksi ja Hänen myötävaikutuksellaan maalarin käden kautta.
Ikoni ei ole muotokuva, vaan siinä esitetään ihmisen kirkastuneet, ikuiset kasvonsa.
Lähteet: ortodoksi.net, suomisanakirja.fi, wikipedia.org

Pääsiäisvaelluksia eri puolilla maata

Raamatun kertomuksia kerrataan myös blogeissa

Pääsiäisvaelluksia ja -näytelmiä järjestetään hiljaisella viikolla eri puolilla Suomea.

Näytelmissä Raamatun henkilöt elävät todeksi arkensa keskellä pääsiäisen tapahtumat.

Yksi näytelmistä on Helsingissä Kallion kirkossa esitettävä Taatelinmakeita valheita, jonka esitykset jatkuvat 30.3. asti.

Helsingissä pääsiäisvaelluksia järjestetään muun muassa Lauttasaaren ja Paavalin kirkoissa.

Lisäksi pitkäperjantaina Helsingissä esitetään keskikaupungilla etenevä Via Crucis -kärsimysdraama, joka perustuu kirkon keskiaikaiseen perinteeseen.

Vaellus alkaa huomenna pitkäperjantaina kello 21 Kaisaniemen puistosta Kansallisteatterin puolelta. Viime vuonna esitys veti mukaan kulkueeseen ja katujen varsille noin 15 000 henkeä.

Joensuussa järjestetään Ristin tie -näytelmä pitkäperjantaina kello 16.30 alkaen kaupunkikeskustan kauppatorilla ja sen jälkeen on Kristuksen hautaamisen rukoushetki Joensuun kirkossa.

Lappeenrannassa Ristin tie -vaellus alkaa pitkäperjantaina kello 21 Keskuspuistosta ja päättyy noin kello 22.30 Linnoitusvallilla.

Mäntyharjulla evankeliumien pääsiäiskertomuksia lähestytään draaman keinoin seurakuntakeskuksen tiloihin rakennetuilla pysäkeillä.

Savonlinnassa pääsiäisen tapahtumiin voi eläytyä opastetulla vaelluksella Savonlinnan seurakuntakeskuksessa.

Tampereella pääsiäisvaellus järjestetään Hervannan kirkossa.

Turussa Mikael-teatteri esittää oman tulkintansa pääsiäisviikonlopun tapahtumista näytelmässä Ristin juurella.

Vivamon Raamattukylässä Lohjalla nähdään pääsiäisenä vaellusnäytelmä Ihmisen Poika, joka kuvaa hiljaisen viikon tapahtumia ja pääsiäisaamun ihmettä.

Pääsiäisen tapahtumiin voi eläytyä myös verkossa. Nuorille naisille suunnatussa Oisko tulta -blogissa Lily.fi:ssä blogistit katsovat pääsiäisen tapahtumia Raamatun henkilöiden elämän ja tunteiden kautta.

MT